

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

Atvinnuveganefnd Alþingis
Lilja Rafney Magnúsdóttir formaður
Alþingi
150 Reykjavík

Skagaströnd, 4. apríl 2018

Umsögn um 429. mál, 148. löggjafarþings Stjórn fiskveiða – strandveiðar.

Ályktun sveitarstjórnar

Sveitarstjórn Skagastrandar tók til umfjöllunar frumvarp til laga um stjórn fiskveiða – strandveiðar, á fundi sínum 3. apríl 2018. Svohljóðandi ályktun var samþykkt:

Sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagastrandar fagnar tilkomu nýs frumvarps atvinnuveganefndar um strandveiðar enda er þar leitast við að auka öryggi, jafnræði og efla strandveiðikerfið í heild. Jákvætt er að í frumvarpinu er gert ráð fyrir auknum aflaheimildum í kerfið og litið er til aukins frjálsræðis hvað varðar val á veiðidögum. Báðir þessir þættir munu styrkja samfélög við Húnaflóa.

Sveitarstjórn leggst hins vegar alfarið gegn þeim hugmyndum frumvarpsins er lúta að því að hafa landið allt sem einn kvótapott fyrir strandveiðar þar sem Fiskistofa hafi svo heimildir til þess að stöðva veiðar þegar heildarmagni er náð. Slíkar breytingar munu valda miklum tilfærslum á því hvar strandveiðar munu verða stundaðar og því stórlega veikja margar fiskihafnir og hreinlega ógna rekstargrundvelli fiskmarkaða meðal annars við Húnaflóa. Að því leyti fer frumvarpið gegn upphaflegu markmiði með strandveiðum þar sem leitast var við að styrkja sjávarbyggðir.

Sveitarstjórn skorar á sjávarútvegsráðherra að halda áfram að skilgreina ákveðið magn til einstakra svæða eins og verið hefur en leitast við að ná fram jöfnuði í aflaverðmætum á milli svæða með því að láta aukningu aflamagns skila sér hlutfallslega hærra inn á svæði þar sem meðalaflaverðmæti hefur verið lægra. Að öðrum kosti verður sjávarútvegsráðherra að tryggja öllum bátum á öllum svæðum að lágmarki 48 veiðidaga óháð aflamagni sem slíkar veiðar myndu leiða af sér.

Sveitarstjórn telur með öllu ófært að ríkisvaldið standi fyrir tilraunastarfsemi með fiskveiðikerfi eins og strandveiðar án þess að taka sjálft ábyrgð á afleiðingum þeirra breytinga. Sjávarbyggðir og smærri fyrirtæki eiga ekki að þurfa að taka á sig afleiðingar slíkra tilrauna.

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

Greinargerð:

Sveitarstjórn lítur svo á að frumvarpið geti haft bæði jákvæð áhrif og neikvæð verði það að lögum óbreytt.

Jákvæðir þættir:

- Aukning á aflaheimildum
- Meira frjálsræði með val á veiðidögum

Neikvæðir þættir:

- Tilflutningur á veiði inn á svæði A (auðvelt að rökstyðja)
- Hugmyndir um aukið öryggi munu að óbreyttu ekki ná fram að ganga.

Ef litið er nánar á það sem getur virkað neikvætt og ástæða er til að vara við: Í lögum um fiskveiðar nr. 116/2006 segir í 2. mgr. 6. gr.;

Þeim heimildum sem ráðstafað er til strandveiða samkvæmt þessari grein skal skipt á fjögur landsvæði. Ráðherra skal með reglugerð kveða nánar á um skiptingu landsvæða og aflaheimilda á [tímabil] ²⁾ og landsvæði. Þá skal [Fiskistofa með auglýsingu í Stjórnartíðindum] ³⁾ stöðva strandveiðar frá hverju landsvæði þegar sýnt er að leyfilegum heildarafla hvers [tímabils] ²⁾ verði náð.

Ekki er með frumvarpinu gert ráð fyrir að aflétta skyldu ráðherra til að kveða á um skiptingu landssvæða og aflaheimilda en á hinn bóginn gert ráð fyrir að strandveiðar á landinu öllu verði stöðvaðar í einu ef heildarafli til strandveiða hefur verið veiddur. Þetta hljóta að vera óskýr skilaboð til ráðherra um hvernig skuli bregðast við lagaákvæðum með reglugerðarsetningu en verður þó ekki skilið öðruvísi en að landið verði allt eitt strandveiðisvæði og samkeppni milli landshluta um hlutdeild í strandveiðkvótanum muni stórukast.

Í greinargerð með frumvarpinu er það talið einn af helstu kostum þess að það dragi úr „ólympískum“ veiðum. Þar segir:

Breytingin sem hér er lögð til felur einnig í sér aðgerð til að auka öryggi sjómanna á strandveiðibátum. Sá ágalli hefur verið á gildandi fyrirkomulagi að veiðarnar hafa verið það sem kallað er „ólympískar“ sem birtist í því að sjómenn hafa keppst um að ná þeim afla sem heimilt er á sem skemmstum tíma og áður en aflaheimildin yrði upp urin. Þetta hefur leitt til þess að stundum hafa menn róið á minni bátum þótt ekki viðraði til þess og fylgir því að sjálfsögðu aukin slysaþætta. Með þeirri breytingu sem hér er lögð til ætti að draga mjög úr hvata til „ólympískrar“ sóknar og þar með slysaþættu.

Það liggur í augum uppi að með því að setja öll veiðisvæðin undir einn strandveiðikvóta mun samkeppnin um hlutdeild í honum stórukast og frumvarpið

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

mun hafa þau áhrif að þau svæði sem eru betur sett veðurfarslega eða þar sem fiskur gengur fyrir inn á veiðisvæði munu ná aukinni hlutdeild. Það mun aftur stórauka sókn á fyrri hluta veiðitímans í öllum veðrum og lengra út og á þann hátt verða „ólympískar“ í eðli sínu. Það verður því ekki annað ráðið af þeim breytingum sem boðaðar eru með frumvarpinu en ætlunin sé að ná stóraukinni hlutdeild til þeirra sjávarbyggða sem eru betur sett hvað varðar veiðisvæði og fiskgengd fyrir á sumri á kostnað hinna. Á slík sjónarmið er ekki hægt að fallast.

Í greinargerð með frumvarpinu segir m.a. um markmið frumvarpsins:

Markmið frumvarpsins er að bæta umhverfi strandveiða og hverfa frá innbyggðum þætti þess sem skapar aukna áhættu til veiða. Horfið verði frá því að loka svæðum í hverjum mánuði þegar ætluðu veiðimagni er náð. Uppsafnaðri spennu eins og myndast í hverjum mánuði verði eytt. Sem dæmi má nefna að í ágúst 2016 var aðeins heimilt að stunda veiðar í örfáa daga á hverju veiðisvæði.

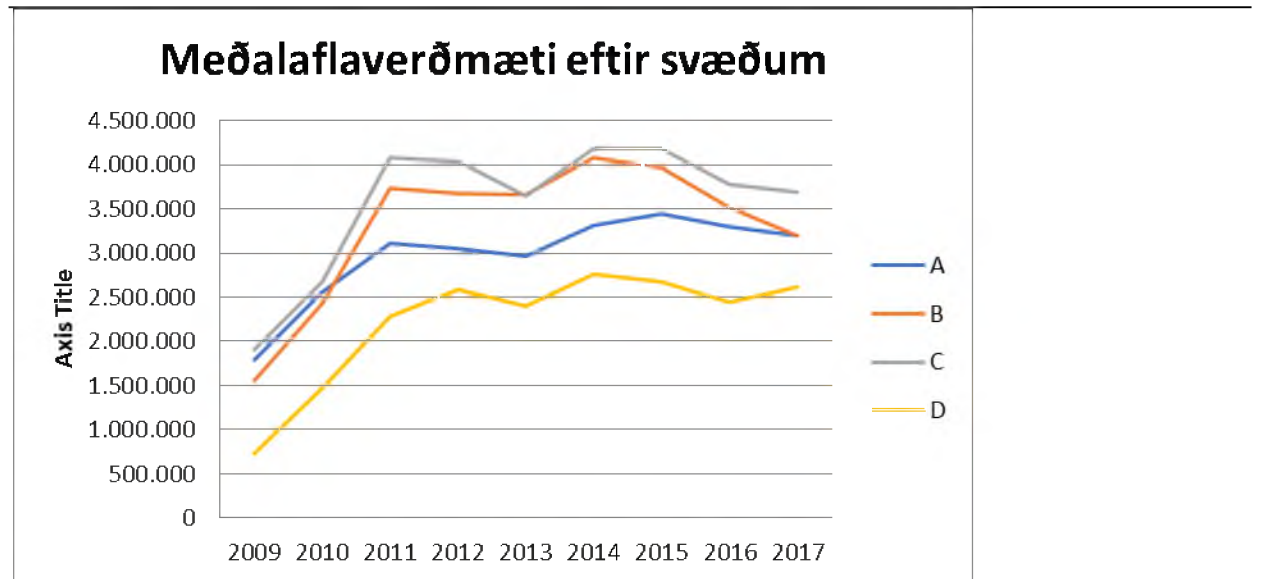
Eins og áður hefur verið bent á þá er fullljóst að með því að gera landið allt að einu veiðisvæði mun ásóknin og aukin áhætta einungis færast framár á sumarið þar sem allir keppast við að ná sem mestu áður en allt klárast. Í stað þess að skapa jafnvægi mun það frekar raskast.

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

Eftirfarandi upplýsingar eru unnar upp úr eða teknar beint úr nýlegri skýrslu Háskólans á Akureyri um strandveiðar:

Tafla 32. Afli og aflaverðmæti á bát á svæði B eftir árum.

Taflan sýnir afla í tonnum og aflaverðmæti í krónum, á bát á svæði B á árunum 2009-2017. Einnig má sjá fjölda róðra á strandveiðitímabilinu, afla og aflaverðmæti á hvern róður.

Svæði B	Afli á bát	Þorskaflí á bát	Aflaverðmæti á bát	Fjöldi róðra	Afli hver róður	Þorskaflí hvern róður	Aflverðmæti róðurs
2009	7,8	6,2	1.554.067	14,6	533,3	424,2	106.552
2010	9,1	7,2	2.424.604	17,1	533,8	418,2	141.464
2011	14,1	11,8	3.728.503	25,7	547,6	460,8	145.214
2012	12,8	10,9	3.678.116	22,9	557,6	473,4	160.343
2013	14,3	13,3	3.658.967	25,7	555,5	515,0	142.105
2014	15,1	14,0	4.087.830	27,4	549,4	511,1	148.958
2015	14,9	13,3	3.964.514	26,1	572,7	511,3	152.025
2016	14,1	13,1	3.511.952	25,1	564,2	523,9	140.102
2017	16,4	15,5	3.201.459	28,5	574,5	541,6	112.142

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

Tafla 31. Afli og aflaverðmæti á bát á svæði A eftir árum.

Taflan sýnir afla í tonnnum og aflaverðmæti í krónum, á bát á svæði A á árunum 2009-2017. Einnig má sjá fjölda róðra á strandveiðitímabilinu, afla og aflaverðmæti á hvern róður.

Svæði A	Afli á bát	Þorskaflí á bát	Aflaverðmæti á bát	Fjöldi róðra	Afli hvern róður	Þorskaflí hvern róður	Aflaverðmæti róðurs
2009	8,21	7,81	1.782.140	12,81	640,8	609,4	139.118
2010	8,96	8,43	2.551.456	13,74	652,1	613,4	185.660
2011	11,38	10,52	3.105.718	18,34	620,7	573,6	169.378
2012	10,24	9,69	3.055.070	16,89	606,4	573,7	180.880
2013	11,59	10,86	2.960.528	21,54	538,0	503,9	137.418
2014	12,12	11,61	3.312.431	20,70	585,6	560,6	160.008
2015	12,76	12,06	3.445.863	20,87	611,5	577,9	165.089
2016	13,04	12,71	3.294.186	18,11	720,0	701,7	181.879
2017	16,28	16,00	3.203.442	24,37	668,1	656,7	131.474

Tafla 22. Fjarvera frá veiðum.

Taflan sýnir fjarveru frá strandveiðum vegna veðurs, bilana eða annarra skuldbindinga í dögum talið á árinu 2017.

Fjarvera vegna veðurs	A	B	C	D	Allt landið
0-5 dagar	69,3%	23,9%	34,9%	9,1%	42,2%
6-10 dagar	28,1%	31,3%	32,6%	22,7%	28,9%
Fleiri en 10 dagar	2,6%	44,8%	32,6%	68,2%	28,9%

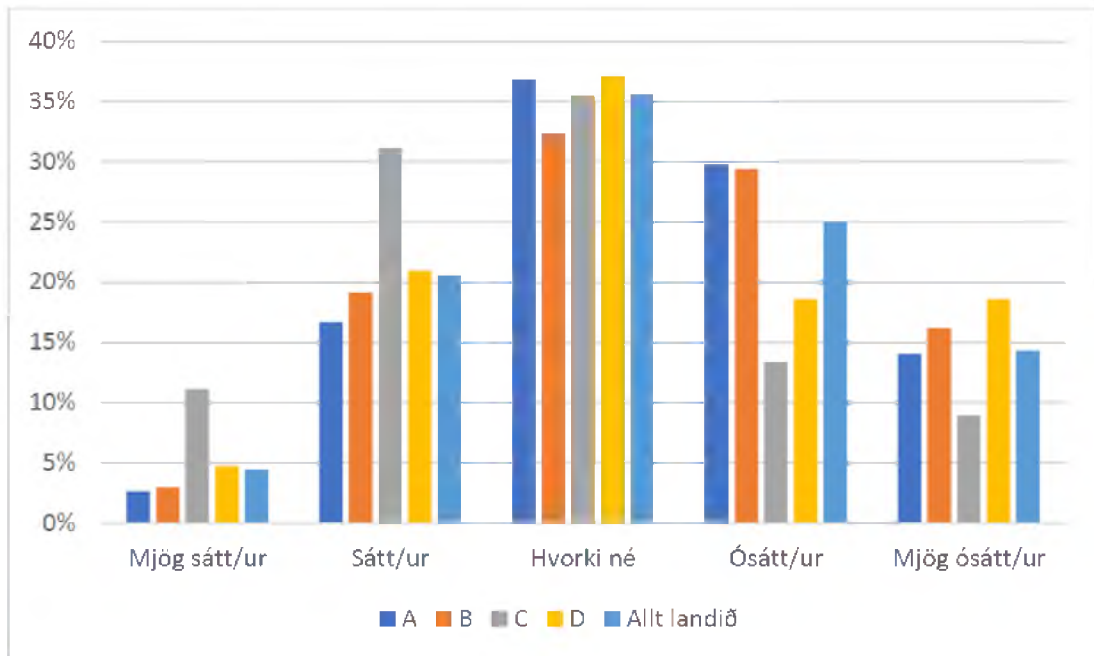
Mikil óánægja hefur verið með afladreifinguna á svæði A þar sem strandveiðisjómenn á því svæði hafa þurft að horfa upp á önnur svæði standa opin mun lengur en þeirra svæði. Á móti kemur að ekkert hinna svæðanna er betur til þess fallið að stunda veiðar innan kerfisins. Veiðitímabilið er sniðið fyrir maí-ágúst og auðvelt er að finna skjól innan fjarða Vestfjarða eða sunnan og norðan megin við Snæfellsnes ef veður verða válynd. Góð fiskimið eru yfirleitt skammt frá flestum höfnum á svæðinu og eykur það enn á aðdráttarafl A-svæðis sökum þess hve olúkostnaður er hátt hlutfall af kostnaði við rekstur strandveiðiútgerðar.

Afli er mestur að meðaltali á hvern róður á svæði A og þorskaflí á hvern róður sömuleiðis. Meðalfjöldi róðra á hvern bát hefur alltaf verið minnstur á hverju ári á svæði A en vegna þess hversu fáa róðra menn á svæði A fá hafa þeir ekki verið meðal þeirra aflahæstu eða þeirra sem skilað hafa hvað mestum aflaverðmætum yfir tímabilið.

SVEITARFÉLAGIÐ SKAGASTRÖND

Túnbraut 1-3 545 Skagaströnd

Mynd 17. Viðhorf útgerðarmanna til núverandi strandveiðikerfis.

Árlegur dagafjöldi báta á mismunandi svæðum dreifist með svipuðum hætti (mynd 4). Fæstir dagar standa veiðimönnum á svæði A til boða enda fiskast yfirleitt best á því svæði, sjómenn

eru flestir á þessu svæði og styttra í miðin en á hinum svæðunum. Strandveiðimenn á svæði B hafa að jafnaði fengið næstfæsta daga til að stunda veiðar á árunum 2009-2017. Erfiðlegast gengur að veiða á þessu svæði í maímánuði en fljótlega í júní gengur þorskurinn norður fyrir land og þá liðkast um fyrir veiðum þar. Frá því 2013 hefur dagafjöldi á svæðum C og D verið nálægt hámarki þeirra daga sem mögulegir eru, ef frá er talið árið 2016 þegar strandveiðibátum fjölgaði mjög og afli var skertur á svæði D (mynd 4).

Fyrir hönd sveitarstjórnar

Magnús B. Jónsson, sveitarstjóri